

3 x 8 = 23?

Ba nhân tám rõ ràng là 24, vì sao lại là 23?

Câu chuyện Nhan Uyên và Khổng Tử sẽ cho bạn biết tại sao...

Nhan Uyên ham học hỏi, tính tình tốt bụng, là một đệ tử đặc ý của Khổng Tử. Một ngày nọ trên đường đi làm việc, Nhan Uyên thấy một đám đông ồn ào trước cửa một tiệm vải. Ông bước đến hỏi, mới biết là đang có tranh chấp giữa người mua và người bán vải. Ông nghe người mua hét lớn:

- Ba nhân tám là 23, sao ông đòi 24 đồng?

Nhan Uyên đến trước mặt người mua, lễ phép nói:

- Đại ca ơi, ba nhân tám là 24, sao có thể là 23 được? Anh tính sai rồi, không nên cãi lộn nữa.

Người kia không nghe, chỉ thẳng mặt Nhan Uyên nói:

- Ai nhờ người phân xử? Người giỏi tính toán lắm hay sao?

Rồi đề nghị:

- Chỉ có Khổng Phu Tử mới biết đúng sai, vậy chúng ta hãy tìm ông ấy và để ông ấy phân xử!

Nhan Uyên đáp:

- Được. Nếu Khổng Phu Tử nói anh sai thì sao?

Người mua nói:

- Nếu ta sai, người hãy lấy đầu ta. Nếu người sai thì sao?

Nhan Uyên trả lời:

- Nếu tôi sai, tôi sẽ từ quan.

Hai người cùng đi tìm Khổng Tử.

Sau khi nghe rõ câu chuyện, Khổng Tử nói:

- Ba nhân tám là 23, đúng rồi. Nhan Uyên, con thua rồi, lấy mũ quan xuống đưa cho người ta đi!

Nghe Khổng Tử nói mình sai, Nhan Uyên đành tháo mũ xuống giao cho người kia. Người mua nhận mũ, đắc ý ra đi.

Nhan Uyên trước giờ chưa bao giờ cãi lại sư phụ. Ông không phục trong lòng nhưng không dám nói ra.

Ông cho rằng Khổng Tử già dâm ra lú lẫn và không muốn ở lại học tập Khổng Tử nữa.

Hôm sau, Nhan Uyên quay lại lấy cờ nhà có việc nên xin nghỉ học... Khổng Tử rất rõ tâm tư Nhan Uyên, nhưng không nói gì, chỉ gật đầu đồng ý.

Trước khi ra đi, Nhan Uyên cáo biệt Khổng Tử. Khổng Tử chúc Nhan Uyên trở về nhà bình an, và dặn dò thêm: "*Ngàn năm cổ thụ không nấu thân, sát nhân không rõ chó động thử*".

Nhan Uyên nói "*Con xin ghi nhớ*", rồi ra đi.

Trên đường về, gió thổi mây dâng, sấm rung chớp giạt, trời muốn đổ mưa to. Nhan Uyên đến một cây đại thụ mọc rỗng bên ven đường để tránh mưa. Vừa tới gần, ông nhớ lời Khổng Tử: "*Ngàn năm cổ thụ không nấu thân*"... vội vã tránh xa khỏi thân cây rỗng.

Vừa đi khỏi không xa bao nhiêu, Nhan Uyên nghe một tiếng sấm, rồi thấy sét đánh tan cây cổ thụ kia. Hoàng sợ ông nghĩ trong đầu, "Câu sư phụ nói đã ứng nghiệm! Vậy còn câu *sát nhân không rõ chó động thử* thì sao?"

Khi về tới nhà thì trời đã khuya, không muốn đánh thức người nhà, Nhan Uyên dùng bảo kiếm mang theo bên người đẩy chốt cửa phòng nơi thê tử của anh đang ngủ. Ông tới bên giường, sờ soạng lại có thấy hai người nằm hai trên giường. Nhan Uyên vô cùng tức giận, giờ kiếm định chém, nhưng bỗng nghĩ đến câu nói thứ hai của Khổng Tử: "*Sát nhân không rõ chó động thử*", bèn dừng tay. Ông đốt đèn lên xem, hóa ra một người là thê tử, người kia là em gái của mình.

Ngày hôm sau, Nhan Uyên quay trở lại tìm Khổng Tử và ông quỳ xuống thưa:

- Sư phụ đã cứu ba người là con, vợ con và em gái của con! Con ngạc nhiên không hiểu sao Tày lại biết trước chuyện sẽ xảy ra vậy?

Khổng Tử đỡ Nhan Uyên dậy và nói:

- Ngày hôm qua thấy thời tiết khô nóng Ta đoán chừng sẽ có cơn dông, nên nhắc nhở con: “*ngàn năm cổ thụ không ai nấu thân*”. Thân con lại lại đang bực bội trong người, trên thân lại đeo bảo kiếm cho nên ta khuyên con “*sát nhân không rõ chớ động thủ*!”

Nhan Uyên vừa vái lạy vừa nói:

- Sư phụ liệu sự như thần, đệ tử vô cùng kính nể!

Khổng Tử lại nói tiếp:

- Ta biết rõ con xin phép về nhà nghỉ là mượn cớ, thật ra con nghĩ rằng ta đã già nên ăn nói hồ đồ, nên không muốn học ta nữa. Con nghĩ đi, khi ta nói ba nhân tám bằng 23 là đúng bất quá con chỉ thua cái mũ quan, nhưng nếu ta nói ba nhân tám bằng 24 thì người kia sẽ thua, và mất đi một mạng người! Vậy theo con, chức vị hay mạng người quan trọng?

Nhan Uyên bỗng nhiên tỉnh ngộ, liền quỳ gối trước mặt Khổng Tử mà thưa:

- Sư phụ trọng đại nghĩa coi nhẹ tiểu tiết là đúng quá, đệ tử hổ thẹn sin bái phục sư phụ!

Từ đó về sau, Khổng Tử đi đến đâu Nhan Uyên theo đến đó, không rời sư phụ nửa bước.